

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TİYATRO ELEŞTİRMENLİĞİ
VE
DRAMATURJİ BÖLÜM DERGİSİ

Sayı / Number 24

Hakemli Dergi / Peer-Reviewed Journal

İSTANBUL - 2017

Dergimiz SOBIAD Sosyal Bilimler Atf Dizini'nde ve

Academia Social Science Index'te taranmaktadır.

DergiPark Akademik Projesi'nde yer almaktadır.

Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü dergisi.--İstanbul :
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 2002-

c.: resim; 24 cm.

Yılda iki sayı.

ISSN 1303-8605

Elektronik ortamda da yayınlanmaktadır:

<http://dergipark.gov.tr/iutiyatro>

1. TİYATRO – SÜRELİ YAYINLAR. 2. EDEBİYAT - ELEŐTİRİ.
3. TÜRK EDEBİYATI - TİYATRO İNCELEMELERİ.

Baskı-Cilt

Kültür Sanat Basımevi

www.kulturbasim.com

Sertifika No: 22032

İstanbul Üniversitesi Rektörlüęü Sağlık Kültür ve Spor Daire BaŐkanlıęı
tarafından bastırılmıŐtır.

Hakem Kurulu / Board of Reviewing Editors

Prof. Dr. Dikmen Gürün

(Kadir Has Üniversitesi)

Prof. Dr. Metin Balay

(Yeditepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Tülin Sağlam

(Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Osman Senemoğlu

(Galatasaray Üniversitesi)

Prof. Dr. Zehra İpşiroğlu

(Duisburg-Essen Üniversitesi)

Prof. Dr. Nazan Aksoy

(İstanbul Bilgi Üniversitesi)

Prof. Dr. Cem Pekman

(Kocaeli Üniversitesi)

Prof. Dr. Özden Sözalın

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Emine İnanır

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Arzu Kunt

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Nedret Tanyolaç Öztokat

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Uşun Tükel

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Beliz Güçbilmez

(Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Ashhan Ünlü

(Dokuz Eylül Üniversitesi)

Prof. Dr. Esin Gören

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Erol İpekli

(Anadolu Üniversitesi)

Doç. Dr. Murat Seçkin

(İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Yavuz Pekman

(İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Fakiye Özsoysal

(İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Süreyya Karacabey

(Ankara Üniversitesi)

Doç. Dr. Nihal Kuyumcu

(İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Özlem Belkıs

(Dokuz Eylül Üniversitesi)

Doç. Dr. Merih Tangün

(Mimar Sinan G.S. Üniversitesi)

Doç. Dr. Selen Korad Birkiye

(İstanbul Aydın Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Rıdvan Turhan

(İstanbul Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Zerrin Yanıkkaya

(Yeditepe Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Burcu Yasemin Şeyben

(İstanbul Bilgi Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Evren Barın Eğrik

(Mardin Artuklu Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Mehmet Fatih Uslu

(İstanbul Şehir Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Fatih Altuğ

(İstanbul Şehir Üniversitesi)

Sayı / Number 24 - 2014 / 1

Editör / Editor

Yard. Doç. Dr. Oğuz Arıcı

Editör Yardımcısı / Assistant Editor

Araş. Gör. Duygu Çelik

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Kerem Karaboğa

Prof. Dr. Sevtap Kadioğlu

Doç. Dr. Fakiye Özsoysal

Doç. Dr. Yavuz Pekman

Doç. Dr. Hasibe Kalkan

Yayın Türü / Type of Publication

Yerel Süreli Yayın

Yayın Dili / Languages of Publication

Türkçe, İngilizce ve Almanca / Turkish, English and German

Yayın Periyodu / Publishing Period

Yılda iki kez / Biannual

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	vii
Brecht'in Kafkas Tebeşir Dairesi ve Şekli Hukuk Ali Cem Budak	1
Aşk Delisi, Ateş Yüzlü ve Ölüler Evi Adlı Oyunlarda Ensestin Konumlanması veya Ateş ve Aşkın Evi Oktay Emre	19
Women and Violence in the Play: Evcil Dilek Zerenler	45
Edward Bond'un Lear'ı Üzerine Monomitsel ve Arketipal Bir İnceleme Emre Yalçın.....	59
Makale Yayın Kuralları.....	81
Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü Dergisi Çalışma Takvimi	82

Sunuş

Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji (T.E.D.) Bölümü Dergisi, tüm araştırmacı, yazar, akademisyen ve yüksek öğrenim öğrencilerinin, sosyal bilimler ve sanat alanındaki bilimsel çalışmalarını duyurmak ve Türkiye’de bu alandaki bilgi birikimine katkı sunmak amacıyla yılda iki kez basılı ve online olarak yayımlanan ulusal hakemli bir dergidir.

T.E.D. Bölüm Dergisi’nde öncelikli olarak tiyatro, dramaturji ve performans çalışmaları kapsamında değerlendirilebilecek bilimsel yazılar yayımlanmaktadır. Yanı sıra, felsefe, sosyoloji, sanat tarihi, antropoloji, tarih, iletişim, çeviri bilim, dilbilim, mimarlık ve tasarım gibi sosyal bilimlerin diğer alanlarına da giren fakat dramaturji çalışma alanıyla ilişkili olabilecek yazılara da yer verilir. Ayrıca son dönemde yazılmış, özellikle Türkiye’de oyun yazarlığı bölümü öğrencilerinin yazdığı oyun ve senaryo metinleri de yayın kurulumuzun onayıyla dergimizde basılabilmektedir.

T.E.D Bölüm Dergisi’nin bu sayısında dört makalede toplam altı oyun farklı açılardan, farklı bağlamlarla mercek altına alınıyor: Bertold Brecht’in Kafkas Tebeşir Dairesi, Marius von Mayenburg’un Ateş Yüzlü, Sam Shepard’ın Aşk Delisi, Şâmil Yılmaz’ın Ölüler Evi, Tolga Özenç Özençel’in Evcil ve Edward Bond’un Lear’ı.

Dergimizin ilk bölümünde Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Ali Cem Budak’ın Kafkas Tebeşir Dairesi oyunu üzerine hukuksal bir değerlendirmeyi içeren makalesi bulunuyor. Budak, 2016 yılı mayıs ayında İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı ile Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü’nün ortaklaşa düzenlediği “Brecht’i Brecht’le Düşünmek” başlıklı söyleşiye katılmış ve burada Brecht’in Kafkas Tebeşir Daire’si oyunundaki mahkeme sahnelerini şekli hukuk açısından ele alan bir konuşma yapmıştı. “Brecht’in Kafkas Tebeşir Dairesi ve Şekli Hukuk” başlıklı makale, Prof. Dr. Ali Cem Budak’ın konuşma metninin yeniden kaleme alınmış biçimidir. Tiyatro izleyicilerinin ve okurlarının çoğu zaman sempatisini kazanan Azlak figürüne farklı bir pencereden bakan yazı, oyundaki mahkeme sahnelerinin tartışmalı yönlerini açığa çıkarıyor.

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sahne Sanatları Anabilim Dalı mezunu Oktay Emre, “Aşk Delisi, Ateş Yüzlü ve Ölüler Evi

Adlı Oyunlarda Ensestin Konumlanması veya Ateş ve Aşkın Evi” başlıklı çalışmasında, üç farklı kitadan, üç oyun yazarını oyunlarında kullandıkları ensest motifi bağlamında ele almaya çalışıyor. Marius von Mayenburg’un Ateş Yüzlü, Sam Shepard’ın Aşk Delisi ve Şâmil Yılmaz’ın Ölüler Evi oyunlarına odaklanan Oktay Emre, bu oyunlarda yazarların ensesti metinlerinde nasıl konumlandıklarını ve enseste ne tür anlamlar ve işlevler yüklediklerini kavramaya ve tartışmaya çalışıyor.

Selçuk Üniversitesi, Dilek Sabancı Devlet Konservatürü öğretimi üyesi Doç. Dr. Dilek Zerenler “Women and Violence in the Play: Evcil” başlıklı makalesinde toplumsal cinsiyet meselesine odaklanıyor ve Tolga Özenç Özençel’in yazdığı Evcil oyununda, kadının “erkeklik” karşısındaki konumunu, başkarakter Seda üzerinden sorguluyor. Seda karakterinin baba ve koca figürleri arasında kalışı ile fiziksel ve psikolojik şiddeti kabul etme halini de tartışan Zerenler, toplumsal cinsiyetin kadına yüklediği kimliğin kadın üzerinde yarattığı şiddeti ve bu şiddetin sonuçlarını incelemeye çalışıyor.

Dergimizin son bölümünde, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sahne Sanatları Bölümü araştırma görevlisi Emre Yalçın’ın Edward Bond’un Lear oyununu arketipik olay örgüsü üzerinden ele aldığı incelemesi yer alıyor. Yalçın incelemesinde iki önemli arketip kuramcısını temel alıyor: Campbell ve Jung. Campbell’in “kahramanın yolculuğu” olarak tanımladığı ve aslında yapısal olarak değişmeyen tek bir olay örgüsünün bulunduğunu iddia eden monomit kavramını, klasik dramatik metinleri ve özellikle Edward Bond’un Lear’ı gibi karmaşık ve soyut özellikler gösteren çağdaş metinleri analiz etmek için kullanırsak ortaya nasıl bir sonuç çıkabilir? Emre Yalçın çalışmasını bu soru etrafında şekillendiriyor.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi T.E.D. Bölüm Dergisi’nin 24. sayısına katkıda bulunan tüm yazarlarımıza, dergimiz hakemlerine, derginin bürokratik yazışmalarından matbaadaki basımına kadar emeği bulunan üniversitemiz memurları ile emekçilerine ve dergiyi bizlerle paylaşan değerli okurlarımıza teşekkür ederiz.

T.E.D. Bölüm Dergisi Editörü
Yrd. Doç. Dr. Oğuz Arıcı